

Фоміна Т.В.,
к.е.н., доцент,
доцент кафедри аудиту, обліку та оподаткування,
Центральноукраїнський національний технічний університет

ЗУСТРІЧНІ ЗВІРКИ ЯК СПОСІБ ЗДІЙСНЕННЯ ПОДАТКОВОГО КОНТРОЛЮ

Зустрічні звірки не є перевітками. Зустрічні звірки проводяться за своїми спеціальними правилами, відмінними від правил проведення перевірок. Вони проводяться з метою отримання податкової інформації, необхідної у зв'язку з проведенням перевірок. Правова регламентація зустрічних звірок визначена Податковим кодексом України [1] та Порядком проведення контролюючими органами зустрічних звірок [2]. Під час зустрічної звірки:

- здійснюється зіставлення даних, отриманих від платників податків та інших суб'єктів інформаційних відносин, з метою документального підтвердження господарських відносин з платником податків та зборів, а також підтвердження відносин, виду, обсягу і якості операцій та розрахунків, що здійснювалися між ними, для з'ясування повноти їх відображення в обліку платника податків;
- забезпечується отримання податкової інформації, необхідної для визначення відповідності умов контрольованої операції принципу «витягнутої руки» [1].

У 2020 році органами ДПС було проведено 2206 зустрічних звірок, що на 3070 менше проти минулого року. Таке скорочення кількості контрольних заходів відбулось унаслідок запровадження мораторію на перевірки, а навантаження на платників податків у часині перевірок та звірок зменшилося [3, с. 23].

Зустрічна звірка проводиться силами органів ДПС. Завжди є орган ДПС, який ініціює проведення зустрічної звірки (орган ДПС-ініціатор), і є орган служби ДПС, якому відведено роль виконавця, який і проводить зустрічну звірку (він називається орган ДПС-виконавець). Але в певних випадках ініціатор під час проведення зустрічної звірки може обійтися і своїми власними силами.

Зустрічні звірки проводяться у суб'єктів господарювання - контрагентів платника податків, якого перевіряють. Але безпосередньо до суб'єкта господарювання ніхто з представників органів ДПС не приходять для того, щоб провести зустрічну звірку. По суті, зустрічна звірка – це один із способів отримання органами податкової служби інформації. Але це має бути не вся інформація, що стосується господарської діяльності платника податків, а тільки податкова інформація [4, с. 142].

Контролюючим органам заборонено повторно здійснювати зустрічні

звірки з одного і того самого питання.

При отриманні запиту про проведення зустрічної звірки суб'єкта господарювання структурний підрозділ органу ДПС, визначений керівником (його заступником або уповноваженою особою) органу ДПС відповідальним за її проведення (далі – відповідальний підрозділ), у той же день проводить аналіз інформації та документального її підтвердження, які містяться в інформаційних базах даних органу ДПС та справі суб'єкта господарювання.

З метою спрощення процедури проведення зустрічних звірок суб'єктів господарювання (насамперед тих, які віднесені до категорії великих платників податків) за наявності в органі ДПС інформації, зазначеної у запиті органу ДПС-ініціатора, та її документального підтвердження, орган ДПС – виконавець протягом трьох робочих днів проводить на їх підставі зустрічну звірку та складає Довідку про результати проведення зустрічної звірки.

У разі відсутності в органі ДФС – виконавця запитуваної інформації та її документального підтвердження, такий орган протягом двох робочих днів з дня, наступного за днем отримання запиту, надсилає суб'єкту господарювання завірений печаткою запит контролюючого органу на проведення зустрічної.

При отриманні від суб'єкта господарювання інформації, визначеної у запиті, та її документального підтвердження відповідальний підрозділ органу ДПС-виконавця проводить зустрічну звірку суб'єкта господарювання протягом трьох робочих днів з дня, наступного за днем отримання такої інформації та її документального підтвердження.

Якщо суб'єктом господарювання протягом 10 робочих днів з дня, наступного за днем отримання запиту, не надано для проведення зустрічної звірки інформацію, визначену у запиті органу ДПС, то це може бути підставою для проведення позапланової документальної перевірки такого суб'єкта господарювання.

За результатами проведення зустрічної звірки складається довідка про результати проведення зустрічної звірки.

У разі встановлення фактів, що свідчать про непідтвердження господарських відносин платника податків із суб'єктом господарювання або про можливі порушення платником податків норм податкового, валютного та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, Довідка про результати зустрічної звірки одночасно із направленням електронних копій надсилається органу ДПС-ініціатору поштою із повідомленням про вручення. При цьому, отримана від суб'єкта господарювання інформація та її документальне підтвердження залишається органу ДПС-виконавцю.

Отримана від суб'єкта господарювання інформація та її документальне підтвердження в подальшому використовується для проведення заходів податкового контролю та повинна бути відпрацьована в комплексі з іншими документами суб'єкта господарювання при проведенні документальної планової або позапланової перевірки суб'єкта господарювання із метою підтвердження повноти відображення результатів здійснених господарських

операцій у податковому та бухгалтерському обліках.

У разі відмови суб'єкта господарювання (законного чи уповноваженого представника) від підписання Довідки (неявки для підписання), посадовими особами органу ДФС складається відповідний акт в довільній формі, що засвідчує факт такої відмови (неявки).

У разі встановлення фактів, що не дають змогу провести зустрічну звірку суб'єкта господарювання у зв'язку із зняттям з обліку, встановленням відсутності суб'єкта господарювання та/або його посадових (уповноважених) осіб за місцезнаходженням (податковою адресою), ненаданням інформації та документів для проведення зустрічної звірки, контролюючий орган (виконавець) в той же день складає акт про неможливість проведення зустрічної звірки суб'єкта господарювання. У разі неможливості проведення зустрічної звірки суб'єкта господарювання, відповідними структурними підрозділами вживаються заходи для встановлення місцезнаходження (місця проживання) суб'єкта господарювання (посадових осіб платника податків або його законних (уповноважених) представників), забезпечення отримання інформації та документів, з метою забезпечення проведення зустрічної звірки.

При отриманні органом ДПС-виконавцем запиту щодо обміну податковою інформацією керівником (його заступником або уповноваженою особою) цього органу в той же день визначаються підрозділи, відповідальні за підготовку податкової інформації, та підрозділ, який є відповідальним за її узагальнення та направлення до органу ДПС-ініціатора. Після отримання податкової інформації, визначеної у запиті, у т.ч. від структурних підрозділів органу ДПС, відповідальний підрозділ здійснює її узагальнення, перевіряє повноту, якість та забезпечує направлення податкової інформації супровідним листом щодо обміну податковою інформацією органу ДПС-ініціатору □5□.

Такий лист направляється органу ДПС-ініціатору протягом п'яти робочих днів з дня отримання такого запиту з обов'язковим зазначенням дати та номера запиту щодо обміну податковою інформацією, назви (ПІБ) та податкового номера платника податків або серії та/або номера паспорта суб'єкта господарювання, щодо якого надається інформація, періоду діяльності, за який надається інформація, джерел отримання, наведенням документів та даних, що її підтверджують, а також іншої інформації, передбаченої у запиті органу ДПС-ініціатора.

Література

1. Податковий кодекс України : Закон України від 02 груд. 2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 12.05.2021)
2. Про затвердження Порядку проведення контролюючими органами зустрічних звірок : Постанова КМУ від 27 груд. 2010 р. № 92. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1232-2010-%D0%BF#Text> (дата звернення: 13.05.2021)
3. Публічний звіт ДПС 2020 / Офіційний сайт Державної податкової

служби України. URL: <https://tax.gov.ua/data/files/254936.pdf> (дата звернення: 12.05.2021)

4. Фоміна Т. В., Пугаченко О. Б. Організація і методика податкових перевірок: навчальний посібник. Дніпро : Середняк Т. К., 2020. 292 с.

5. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо організації та проведення органами державної фіскальної служби зустрічних звірок, обміну податковою інформацією при здійсненні податкового контролю : Наказ ДФС України від 17 лип. 2015 р. № 511. URL: <http://sfs.gov.ua/yuridichnim-osobam/podatkoviy-kontrol/nakazi/66306.html> (дата звернення: 13.05.2021)

УДК 657.471

Цаль-Цалко Ю.С.

д.е.н., професор,
професор кафедри бухгалтерського обліку,
оподаткування та аудиту,

Мороз Ю.Ю.,

д.е.н., професор,
зав. кафедри бухгалтерського обліку,
оподаткування та аудиту,
Поліський національний університет

ГАРМОНІЗАЦІЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА

Ефективна та раціональна організація формування інформаційної бази для управління підприємства, як правило, починається з розробки його облікової політики, що передбачає вибір комплексу методичних прийомів, які використовуються обліковою системою господарюючого суб'єкта.

У вітчизняному законодавстві облікова політика розглядається на рівні підприємства як сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для ведення бухгалтерського обліку, складання та подання фінансової звітності. Кожне підприємство самостійно визначає за погодженням з власником (власниками) або уповноваженим ним органом (посадовою особою) відповідно до установчих документів облікову політику підприємства [2].

В міжнародних нормативних документах, зокрема, в МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки» [3], використовують термін «облікові політики», що означає конкретні принципи, основи, домовленості, правила та практика, застосовані суб'єктом господарювання при складанні та поданні фінансової звітності.

Порівнявши вітчизняне та зарубіжне законодавство слід відмітити, що в Україні облікова політика формується за кожним об'єктом як сукупність регламентів для потреб ведення бухгалтерського обліку, складання та подання фінансової звітності. У міжнародних стандартах для регулювання питань